

PATRON

Párová výuka v českém základním školství a na ZŠ Kunratice

Vážení rodiče budoucích prvňáčků,

úvodem bychom rádi navázali na základní informační leták o párové výuce, který jste obdrželi při zápisu dětí do ZŠ Kunratice v průběhu dubna. Leták připravil spolek Patron a ve spolupráci se školou vám jej předal. Smyslem této širší informace, kterou právě čtete, je poskytnout vám komplexní informace týkající párové výuky. Měli byste tak získat nejen informaci o existujícím modelu párové výuky ve škole, ale i obecnější informace o párové výuce v základním školství podle českého práva. Na základní školství se zaměřujeme proto, že základní vzdělání je nejen právem dětí, ale současně i jejich povinností (resp. povinností jejich zákonných zástupců či osob povinných výchovou zajistit, aby děti absolvovaly povinnou školní docházku).

Přestože se mnozí z vás setkáváte s párovou výukou poprvé, myslíme si, že jste už o ní slyšeli. Věříme proto, že vám následující řádky pomohou v utřídění informací a v učinění si názoru na to, zda by párová výuka měla doprovázet i vaše děti.

SMYSL PÁROVÉ VÝUKY

Co je smyslem párové výuky?

- Párová výuka zajišťuje především adekvátní pozornost učitele dětem, rychlejší zpětnou vazbu o zvládnutí učiva dětmi a tudíž i možnost učitele vůbec reagovat na potřeby dětí.
- Tím směřuje ke zkvalitnění výuky, hlavně její efektivity, protože pokud je na učitele méně dětí, nebo jsou na třídu dětí učitelé dva, je možné věnovat dětem vyšší míru pozornosti.
- Současně zajišťuje dětem i lepší pracovní klima při výuce, protože rychleji zapojí do práce všechny děti ve třídě právě podle jejich aktuálních potřeb.
- Se dvěma učiteli je možné, aby děti pracovaly různými tempy, kdy rychlost navíc nemusí být vždy správnost.

Párová výuka je tedy jinou formou výuky, než je výuka toliko s jedním učitelem. Současně např. nenahrazuje domácí přípravu dětí, která bude s jejich nástupem do školy nová nejen pro ně, ale i pro vás samotné a nezajišťuje výborné studijní výsledky dětí. Jde skutečně jen o jinou formu výuky s vyjmenovanými výhodami.

PODOBA PÁROVÉ VÝUKY

Jak ve skutečnosti párová výuka vypadá?

K tomu, abyste mohli párovou výuku zažít, potřebujete dva vysokoškolsky kvalifikované učitele, kteří pracují přímo ve třídě nejčastěji následujícími způsoby:

- Oba učitelé mohou učit současně, jeden výuku vede, druhý podporuje děti při práci a zajišťuje tak i rychlejší zpětnou vazbu učiteli, který výuku vede.
- Učitelé si mohou dělit děti do skupinek o nižším počtu podle aktuálních potřeb dětí nebo podle cíle, který ve výuce sledují.

Informace pro 1. ročník školního roku 2023/2024

- Učitelé si mohou děti také jeden od druhého postupně přejímat k další práci poté, co práci začínají oba s celou třídou, sledují práci dětí a podporují je. Ty děti, které již mají práci hotovu, si přejímá k dalšímu jeden z učitelů, zatímco druhý podporuje skupinku, která pracuje na prvním úkolu.

Párový učitel není asistent pedagoga, oba umí spolupracovat

Párová výuka a asistence si jsou na první pohled velmi podobné – ve třídě jsou s dětmi dva dospělí. V čem se tedy liší?

- Asistent pedagoga slouží konkrétnímu dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami – dítěti, které k realizaci svých vzdělávacích možností potřebuje podpůrná opatření, o kterých rozhodla pedagogicko-psychologická poradna nebo speciální pedagogické centrum. Nejde tedy pouze o děti s nejrůznějšími zdravotními handicap, ale i o děti s jazykovou bariérou nebo o děti mimořádně nadané (§ 16 odst. 1 školského zákona).
- ***Párová výuka slouží všem dětem bez rozdílu, není proto možné, aby se věnovala z důvodu odlišných vzdělávacích potřeb pouze jednomu či několika málo dětem. Současně párová výuka není ani jinou formální podporou individuálně přiznávanou potřebným dětem.***
- Pozice asistenta pedagoga je jiná pedagogická pracovní profese než učitel a proto pro asistenta pedagoga platí i jiná pracovní náplň než pro učitele. Ta asistentovi pedagoga např. neumožňuje vést samostatně výuku.
- ***Párová výuka potřebuje dva vysokoškolsky vzdělané pedagogy, u asistenta pedagoga není vysokoškolské pedagogické vzdělání podmínkou.***
- Náklady na existenci asistenta pedagoga jako jedno z podpůrných opatření nese stát, nikoli rodiče dítěte nebo dětí, škola či zřizovatel (§ 16 odst. 2 školského zákona).
- ***Párová výuka tak je existenčně závislá na dobré vůli školy ji poskytovat a ochotě dárců – vás rodičů, ji finančně zajistit.***
- V ZŠ Kunratice pracuje v pozici asistenta pedagoga několik asistentů, kteří jsou přidělení ke konkrétnímu dítěti bez ohledu na ročník a bez ohledu na to, zda je v tomto ročníku i párová výuka.

EXISTENCE PÁROVÉ VÝUKY

Jaké jsou základní principy párové výuky?

- Jde o dobrovolné rozhodnutí rodičů finančně podpořit ročník dětí při některých hodinách nadstandardně druhým učitelem.
- Funguje na principu solidarity, tj. párové vyučování mají i děti, jejichž rodiče nepřispěli.
- Výše optimálního finančního daru je orientační, jako dárci se můžete rozhodnout přispět více i méně, nebo nepřispět.
- Čím více jako rodiče-dárci dětí v jednom ročníku celkově přispějete, tím více hodin v podobě dvou učitelů děti získají.
- Pokud není v daném ročníku o párovou výuku většinový zájem, pak párová výuka neprobíhá.
- Párová výuka neslouží k individuální péči o konkrétní děti, ale k intenzivnější výuce – možnosti více probrat či procvičit učivo.

Nejde tedy o nadstandard jen pro děti „platicích rodičů“, protože jde o základní vzdělávání. Párová výuka není zájmový kroužek, který se platí podle počtu hodin kroužku, počtu dětí na lektora a dalších kritérií. Skutečně funguje jako podpora vzdělávání pro děti ve třídách celého ročníku.

Jak funguje párová výuka v základní škole v Kunraticích?

- Za dosavadních víc než 11 let existence fungovala párová výuka v jednotlivých ročnících v různém počtu hodin týdně právě s ohledem na míru finanční podpory od rodičů.
- Může tedy skutečně existovat v různém množství vyučovacích hodin týdně.
- Model je nastavený na polovinu vyučovacích hodin týdně v každé třídě ročníku, v 1. ročníku začínáme na 10 hodinách (z 21), ve vyšších ročnících by měla postupně přibýt 1 hodina na ročník.
- Odborným garantem, který je odpovědný za kvalitu výuky, a tedy i kvalitu párové výuky, je škola.

Co činí párovou výuku v Kunraticích životaschopnou?

- Ve škole v Kunraticích existovala párová výuka jako forma podpory individualizace od roku 2010 díky projektu Pomáháme školám k úspěchu. Možnosti projektu však byly omezené a dělil se mezi všechny třídy i učitele

Informace pro 1. ročník školního roku 2023/2024

ve škole V současnosti se navíc projekt obsahově transformoval a zaměřuje se na jinou činnost škol. Současně **od školního roku 2012/2013 rodiče iniciovali zavedení druhého pedagoga ve větším rozsahu, s tím, že se rozhodli párovou výukou i finančně podporovat.**

- Párová výuka je výsledkem ochoty rodičů ji finančně podporovat a ochoty školy ji organizačně zajišťovat. Bez vzájemné důvěry rodičů a školy a jejich ochoty kooperovat by nemohla vůbec existovat.
- Párová výuka je proto výsledkem schopnosti rodičů přijmout tento způsob zapojení se do veřejného života, a přijmout závazek finančního daru na její existenci. Tuto sbírku si zajišťují rodiče prostřednictvím spolku Patron – rodičovské organizace, která se školou spolupracuje. Spolek Patron pak daruje získané finanční prostředky škole na odměnu – tzv. superhrubý plat pro párového učitele.
- Párová výuka je tak i výsledkem důvěry školy v především rodičovskou obec, protože je to škola, která nese břímě zajištění neobvyklého způsobu výuky a formálního zaměstnavatele druhého učitele nad rámec celkem stanoveného počtu učitelů ve škole.

Může vůbec v českých podmínkách párová výuka existovat?

- Párová výuka je zcela dobrovolný a solidární model výuky, tzn. že pro její existenci není rozhodující výše jednotlivých finančních darů, ale jejich celkový součet v celém ročníku, který má v podstatě pokrýt náklady na tzv. superhrubý plat druhého pedagoga. Pokud se toto nezdaří, existuje např. v nižším rozsahu. V případě neúspěchu „sbírky“ na párovou výuku by spolek Patron ani darovací smlouvy neuzavíral, příp. již poskytnuté dary vrátil.
- Párová výuka není podle žádných právních předpisů po finanční stránce pro jakoukoli školu bez rozdílu zajišťována systémově z veřejných rozpočtů. Pokud má v nastaveném modelu existovat, je třeba, aby byly veškeré náklady na odměnu druhého pedagoga poskytnuty z jiných zdrojů.
- Výše odměny druhého pedagoga je dána několika právními předpisy¹ a tudíž i předem známá a předvídatelná (např. tzv. tabulkové platy ve veřejné sféře a obecné odvody zaměstnavatele za zaměstnance). Při teoretickém rovnoměrném rozdělení je tak známá i teoretická průměrná výše finančního daru.

Praktická informace: Ve školním roce 2023/2024 dosáhne naplněnost tříd 1. ročníku téměř 30 dětí ve třídě. Celková částka na roční tzv. superhrubou odměnu druhého učitele by měla činit 917 155 Kč včetně 10 % na zajištění spolkem pro 10 hodin párového vyučování z 21 hodiny týdně v každé třídě ročníku (celkem 1,364 pracovního úvazku). Pokud by se při počtu téměř 90 dětí ve 3 třídách budoucího 1. ročníku teoreticky zapojili do podpory párové výuky jako dárci všichni rodiče shodným dílem, pak by měla činit průměrná teoretická výše daru v 1. ročníku pro celý školní rok 2022/2023 asi 11 100 Kč.

Existuje párová výuka i na jiných školách v České republice?

Ve školách v České republice existuje párová výuka všude tam, kde jsou ve třídě dva učitelé a ani jeden z nich není asistentem pedagoga, nebo učitelem k dítěti s odlišnými vzdělávacími potřebami. Žádný právní předpis ji nezná a neumí ji popsat. Naopak, školský zákon² i vyhláška o základním vzdělávání³ se velmi intenzivně zabývají pouze počtem dětí ve třídě.

- Vyhláška o základním vzdělávání pro školu o velikosti školy v Kunraticích (podle počtu tříd na prvním stupni) stanovuje počet dětí ve třídě v průměru minimálně na 17 a maximálně na 30 dětí, výjimečně je pak možné, aby bylo v 1 třídě až 34 dítěte (§ 23 odst. 5 vyhlášky o základním vzdělávání). Další vyhláška pak jen omezuje počet pedagogických pracovníků v jedné třídě na maximálně tři.
- Toto se vztahuje na všechny školy bez rozdílu toho, zda jde o školu veřejnou či soukromou. Soukromé školy přitom vycházejí z pedagogického a psychologického poznatku, že plně lze rozdělit pozornost školeného dospělého maximálně mezi 9 až 10 dětí.

¹ především nařízení vlády č. 341/2017 Sb., [o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě](#), nařízení vlády č. 222/2010 Sb., [o katalogu prací ve veřejných službách a správě](#), zákon č. 592/1992 Sb., [o pojistném na zdravotní pojištění](#), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 589/1992 Sb., [o pojistném na sociální zabezpečení](#), ve znění pozdějších předpisů

² zákon č. 561/2004 Sb., [o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání \(školský zákon\)](#), ve znění pozdějších předpisů

³ vyhláška č. 48/2005 Sb., [o základním vzdělávání a plnění povinné školní docházky](#), ve znění pozdějších předpisů

Informace pro 1. ročník školního roku 2023/2024

- V té souvislosti stojí za zmínku, že výše zmíněná vyhláška o základním vzdělávání stanovuje jako minimální počet dětí v tzv. malotřídkách právě na 10. Tomuto odbornému hledisku tedy české právo vyhovuje jen v případě těchto tzv. malotřídek.
- V soukromých školách může být naopak přítomnost druhého učitele ve třídě po celou dobu výuky automatická i při minimálním počtu dětí, tj. asi při 15 až 18 dětech ve třídě. Plat druhého pedagoga je pokryt mj. i ze školného, které i s dalšími nadstandardními a navazujícími službami dosahuje výše od několika tisíc do několika desítek tisíc korun měsíčně. Finanční náročnost dobrovolně podporované párové výuky v kunratické veřejné škole je tak zlomkem toho, co je za součást základního vzdělávání dětí hrazeno na soukromých školách.

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ PÁROVÉ VÝUKY

Jak a proč dárci párovou výuku finančně podporují?

- Tím, že párová výuka ve škole existuje, je pro všechny děti v ročníku, protože funguje pouze plošně. Pro jednotlivé nebo jen některé děti existovat ze své podstaty nemůže, škola neví, kdo z rodičů se do financování párové výuky zapojil a kdo ne. I kdyby škola tuto informaci měla, nemohla by děti vylučovat z vyučovacích hodin, protože by tím došlo k vyloučení ze vzdělání.
- Aby bylo zapojení do finanční podpory co nejdostupnější pro všechny, je možné zvolený finanční dar poskytnout nejen jednorázově, ale i postupně v průběhu celého školního roku, např. ve 2, 4, nebo 10 částech. Tuto periodicitu (měsíční, čtvrtletní či půlroční postupné poskytování daru) si volí rodiče-dárci přímo v darovací smlouvě. Obvykle větší polovina dárců poskytuje dar najednou, asi čtvrtina ve dvou částech a přibližně desetina poskytuje dar ve čtyřech a v deseti částech.
- Dar na párovou výuku mohou poskytovat jak fyzické osoby, které nepodnikají – typicky zaměstnanci, tak fyzické osoby, které podnikají - živnostníci, svobodná povolání (tzv. OSVČ), i právnické osoby bez ohledu na to, zda jsou či nejsou podnikatelským subjektem. Dar v minimální výši 1000 Kč v kalendářním (nikoli školním!) roce je pak podle zákona o daních⁴ tzv. daňově odečitatelnou položkou.

Jak probíhá sbírka na podporu párové výuky?

- Finanční podpora má tři části: dotazníkovou anketu, uzavření darovacích smluv se spolkem Patron, který sbírku organizuje a uzavření darovací smlouvy spolku Patron a školy na financování párové výuky z takto získaných finančních darů.
- Dotazníkovou anketu má spolek Patron připravenou na první třídní schůzky, které se budou konat 1. června 2023. Dotazník budete moci odevzdat na místě, nebo přibližně do týdne zasláním jeho scanu, nebo odpovědí na jednotlivé otázky e-mailem.
- V dotazníkové anketě spolek Patron zjišťuje váš zájem o párovou výuku, ochotu ji podpořit konkrétním finančním darem a počet částí tohoto daru. Dále spolek Patron zajímá, jaká máte očekávání. Budete mít prostor i pro vlastní vyjádření.
- O výsledku ankety informuje spolek Patron školu, která se rozhoduje především podle dosažené výše všech slíbených darů. Informace obsahuje pouze celkovou výši slíbených darů a zájem v procentech za celý ročník, ne přehled jmen rodičů/dětí a slíbeného finančního daru.
- Pokud škola rozhodne, že budoucí prvňáčci budou párovou výuku mít, spolek Patron vám obratem zašle darovací smlouvu. Po jejím uzavření poskytujete jako dárci finanční dar spolku Patron, který na počátku školního roku uzavírá se školou darovací smlouvu, podle níž daruje získané finanční prostředky škole přímo na tzv. superhrubý plat párových učitelů.

Jaký význam má dotazníková anketa?

- Smyslem dotazníkové ankety je zjistit váš zájem rodičů o existenci párové výuky a celkovou výši finančních darů před tím, než, než spolek Patron zahájí uzavírání darovacích smluv s jednotlivými dárci.
- Informaci o celkové výši finančních darů potřebuje škola k rozhodnutí o existenci párové výuky pro příští školní roce a ke stanovení velikostí pracovních úvazků párových učitelů.
- Bohužel není možné, aby škola párovou výuku financovala z peněz, které získá z veřejných rozpočtů. Tyto peníze mají své přesné zákonné určení i výši.

⁴ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Informace pro 1. ročník školního roku 2023/2024

- Proto nejen spolek Patron jako organizátor „sbírky“ a škola jako realizátor věří, že poskytnete dar alespoň ve výši, kterou jste uvedli i v dotazníkové anketě.

Jak a kdy se uzavírají darovací smlouvy na finanční podporu párové výuky?

- Poté, co škola posoudí celkovou výši darů na financování a rozhodne, že párovou výuku ve školním roce 2023/2024 budou mít i prvňáčci, spolek Patron vám zašle na počátku července darovací smlouvy, aby bylo možné smlouvy uzavřít ještě v první polovině letních prázdnin. Společně se smlouvou vám spolek Patron poskytne veškeré „technické“ informace (návod k vyplnění smlouvy, dopravení smlouvy spolku Patron, splatnost finančního daru, možnosti vrácení podepsané smlouvy atd.)
- Po uzavření smlouvy pak už jako skuteční a formální dárci poskytnete nebo začnete poskytovat finanční dar.
- **Výše vaší podpory i vy jako dárci zůstáváte v anonymitě.** Tuto informaci vám poskytujeme proto, že si ani spolek Patron jako organizátor sbírky ani škola jako realizátor nepřejí, aby se kdokoli z vás cítil existencí párové výuky znevýhodněn či překvapen.

Vážení rodiče, snažili jsme se vám poskytnout o párové výuce všechny informace, proto se vám mohlo zdát naše vyprávění delší. Chtěli bychom vám tak poděkovat za pozornost, kterou jste věnovali podrobnému seznámení se s párovou výukou. Pokud jsme přece jen na něco zapomněli, nebo byste se rádi zeptali, napište, prosím, na adresu patron.parovavyuka2023@zskunratice.cz. Byli bychom také potěšeni, pokud by, díky vaší společné podpoře, mohla párová výuka od školního roku 2023/2024 začít doprovázet na cestě za vzděláním i vaše děti.

Děkujeme vám za pozornost,
spolek Patron, z.s. a Základní škola Kunratice

PATRON

PATRON

